

ת"פ 10896/06/20 - מדינת ישראל נגד כרם עאסלה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 10896-06-20 מדינת ישראל נ' עאסלה

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא דיאנה סלע
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשם

כרם עאסלה

גזר דין

1. הנאשם יליד '97, הודה בעובדות המפורטות בכתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון, והורשע בעבירה של החזקת נשק - לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין).

2. עובדות כתב האישום המתוקן

במועד שאינו ידוע למאשימה, סמוך לתאריך 16/2/20, החזיק הנאשם תת - מקלע מאולתר מסוג קרלו, שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם, ומחסנית המהווה אביזר לנשק (להלן: הנשק והמחסנית, בהתאמה), זאת בלא רשות על פי דין להחזקתם; לאחר שעטף אותם בניילון נצמד ובמגבת, הכניסם לתוך תיק והסליקם מתחת לסלעים.

הנאשם החזיק את הנשק והמחסנית מהמועד המצוין לעיל ועד ליום 26/5/20, בשדה הממוקם במרחק כ- 4.3 ק"מ מביתו שבישוב עראבה (להלן: השדה והבית בהתאמה).

במעשיו המתוארים לעיל, החזיק הנאשם נשק ואביזר בלא רשות על פי דין להחזקתם.

3. הסדר טיעון

א. הצדדים הגיעו להסדר טיעון לאחר שהוחל בשמיעת הראיות התיק; כתב האישום תוקן במסגרת ההסדר, הנאשם חזר בו מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן. הצדדים לא הגיעו להסכמה לעניין העונש, הסכימו כי הטיעון יהיה חופשי, על יסוד העובדות המוסכמות.

עוד הסכימו הצדדים כי המאשימה תעתור להרשיע את הנאשם בדין, ההגנה תעתור להימנע מהרשעתו, וכי

סוגיה זו תוכרע לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם.

ב. לאחר שהצדדים שטחו במעמד הדיון את עיקרי טיעוניהם בשאלת ההרשעה בדין, הורשע הנאשם על יסוד הודייתו בעבירה המפורטת בכתב האישום המתוקן, תוך שהובהר כי ככול שבית המשפט יסבור לאחר קבלת תסקיר של שירות המבחן, שמדובר במקרה חריג המצדיק ביטולה של ההרשעה, תבוטל הרשעתו ויקבע כי הנאשם ביצע את העבירה.

ראיות לעונש

4. לנאשם אין הרשעות קודמות.

תסקיר שירות המבחן 5.

שירות המבחן, אשר העריך כי מסוכנותו של הנאשם לביצוע עבירות דומות בעתיד היא נמוכה עד בינונית, המליץ להעמידו בצו מבחן למשך שנה ולהשית עליו ענישה חינוכית במסגרת צו של"צ בהיקף נרחב של 250 שעות, ללא הרשעה.

א. קצינת המבחן סקרה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, מוסלמי בן 24, אשר סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, נשוי מזה כשמונה חודשים ומתגורר עם אשתו בבית הוריו בכפר עראבה. לנאשם ארבעה אחאים צעירים ממנו, בגילאי 12-24, אחיותיו סטודנטיות לרפואה ולהנדסה, ואחיו הקטן נכה מורכב בעקבות תאונת דרכים פגע וברח; לדבריו, שני הוריו אינם עובדים, עקב בעיות בריאותיות, והוא נושא את האחריות לפרנסת המשפחה מגיל 18, ומסייע בטיפול באחיו. עובר למעצרו, עבד הנאשם בתחום הבניין במהלך היום, ולמד לימודי ערב במכללת גליל מערבי בעכו, בחוג הרב תחומי בשילוב קרימינולוגיה; לדבריו, עמד בפני סיום הסמסטר האחרון ללימודיו.

הנאשם שהה במעצר משך כחודש וחצי, ולאחריו שוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים בבית הוריו, והוא עובד מזה כחודשיים באטליז הצמוד לבית הוריו, בפיקוח של אחד ממפקחיו.

ב. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם לקח אחריות מלאה לביצוע העבירה והפנים את חומרת מעשיו. לדבריו, לאחר מספר הזדמנויות בהן הציע לו מכר לרכוש נשק והוא סירב, לבסוף נעתר הנאשם להצעה, וכשלושה חודשים עובר למעצרו נפגש עם מוכר הנשק בשדה פתוח, רכש את הנשק תמורת 7,000 ₪, והטמין אותו באדמה. זאת עשה משמקובל בכפר מגוריו כי החזקת נשק מהווה אמצעי הרתעה ומהווה סמל סטטוס לגבריות ועוצמה.

הנאשם הכחיש מעורבות בסכסוכים קודמים או בפעילות עבריינית, ולדבריו מאז רכישת הנשק לא הגיע למקום בו הטמינו; הוא סיפר כי התחרט, חשב על דרכים להיפטר מהנשק, לא התכוון להשתמש בו כדי לפגוע באחר,

והוא רכש אותו אך ורק כאמצעי להפגין את גבריותו. עוד לדבריו, הוא סיפר למשטרה על מיקום הנשק מיוזמתו, לאחר שהחיפוש שביצעו בביתו לא העלה דבר. זאת, מפני שעצם הגעת השוטרים לביתו, והעמדתו ביחד עם שאר בני משפחתו בסיטואציה מבישה וחריגה עד מאוד בנוף המשפחתי, גרמה לו, לדבריו, לתחושות קשות וייסורי מצפון. לדבריו, בהיותו במעצר, דאג וחרד לאחאיו, שלהם שימש דוגמה שלילית, וכן חווה תחושות אשמה ואכזבה מעצמו, בשל הפגיעה בתדמיתו ובתדמית המשפחתית.

ג. אשר להערכת הסיכויים לשיקום הנאשם מול הסיכונים להישנות העבירות כאמור, שירות המבחן התרשם כי לנאשם מאפייני אישיות חיוביים; הוא מגלה חריצות, יציבות ואחריות בתחומים שונים בחייו, כגון משפחה, לימודים ותעסוקה; מצליח לשמור על אורח חיים תקין,

ללא דפוסים עברייניים מושרשים ונעדר מעורבות פלילית בעברו. עוד להתרשמותו הנאשם ביצע את העבירות כדי להרשים את סביבתו החברתית, בשל תסכול ופגיעה בדימוי העצמי שמהם סבל, מבלי ליחס משמעות מספקת להשלכות מעשיו ולסיכון והחומרה הטמונים בהם.

צוין כי ביום 30/3/21 החל הנאשם - שהביע נכונות ומוטיבציה להשתתף בטיפול מעמיק - להשתתף בקבוצה טיפולית ייעודית המיועדת למי שעשו שימוש בנשק ללא רישיון. כן השתתף בקבוצת עצורי בית החל מיום 30/11/20 ועד 4/4/21, והיה דמות דומיננטית בקבוצה.

קצינת המבחן התרשמה כי ההליך הפלילי ומעורבותו של שירות המבחן מהווים עבור הנאשם גורמי הרתעה משמעותיים, בין היתר על רקע דאגתו להשלכות השליליות של מעשיו על עתידו, לרבות לגבי הסיכוי כי יוכל לממש שאיפתו להתגייס למשטרה. לדבריה, משפחתו הנורמטיבית של הנאשם מתנגדת בחריפות להתנהגותו, תומכת בשיקומו, ולנאשם מוטיבציה להביא לטיפול את קשייו השונים. לפיכך העריכה, כאמור, כי הסבירות להישנות מקרים דומים בעתיד היא **נמוכה עד בינונית**.

ד. נוכח האמור לעיל, המליץ שירות המבחן כי הנאשם ישולב בקבוצה טיפולית ייעודית לדוברי ערבית המעורבים בעבירות הנשק, במסגרת שירות המבחן, אשר מטרותיה הן הרחבת ההתבוננות בגורמים ובמניעים לאחזקת הנשק. להערכתה, ההשתתפות בקבוצה תסייע להפחתת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו.

כן המליץ על העמדתו של הנאשם בצו מבחן למשך שנה, שבמהלכו ימשיך השתתפותו בקבוצה הטיפולית בה הוא משולב במסגרת השירות, ולצד זאת להטיל עליו ענישה חינוכית במסגרת צו שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 250 שעות והתחייבות להימנע מעבירה.

ה. אשר לסוגיית ההרשעה, שירות המבחן ציין כי לא בלי התלבטות מצא לנכון להמליץ על ביטולה של ההרשעה; זאת, נוכח התרשמותו כי הנאשם - שעבורו זוהי מעורבותו הראשונה והיחידה הפלילית - הוא בעל שאיפות ויכולות קוגניטיביות להתפתחות מקצועית, האפשרות לפיה הרשעה עלולה לפגוע בדימויו, בערך העצמי שלו, וכן בעתידו התעסוקתי.

צוין כי ככל שהמלצה זו תתקבל, יפעל שירות המבחן להגשת תכנית של"צ תוך חודש ימים.

6.

ראיות לעונש מטעם הגנה

א. אביו של הנאשם סיפר על משפחתו הנורמטיבית - הגרעינית והמורחבת- אשר הקפידה להתרחק מכל מעורבות בפלילים ומאירועי אלימות המתרחשים לדבריו במגזר, וכי הוא רצה לגדל "משפחה לתפארת", ולסלול לילדיו דרך חיים טובה. האב סיפר על בנותיו, הלומדות רפואה והנדסה, וכן על הנאשם הלומד קרימינולוגיה, ו"חולם" להתגייס למשטרה.

האב הביע צער על מעורבותו של הנאשם בביצוע העבירה, אישר כי הוא מודע לכך שבנו רכש נשק, אם כי הדגיש כי לא תקף ולא נהג באלימות "אנחנו לא מחונכים מזה, אני יודע שהוא רחוק מזה". לדבריו, הנאשם עשה טעות וגרם נזק לעצמו ולמשפחה, וכי היה עליו להשגיח עליו יותר. (עמ' 107 - 108 לפרוט').

ב. ההגנה הגישה מסמכים מיום 29/11/20, שהופקו על ידי המכללה האקדמית כינרת בעמק הירדן, והמפרטים את הקורסים שבהם השתתף הנאשם במסגרת "לימודים רב תחומיים מסלול מובנה" לתואר ראשון, ואשר מהם עולה כי עובר למעצרו למד בשנה ג'. הנאשם הוסיף בדיון כי נותרו לו שני קורסים בלבד לסיום הסמסטר האחרון ללימודי התואר הראשון (עמ' 107 לפרוט').

ג. כן הוגשו מסמכים רפואיים בעניינם של אבי הנאשם ואחיו, וכן מסמכים של המוסד לביטוח לאומי, המלמדים על כך שהאב אינו עובד, והאח מקבל גמלת ילד נכה.

טיעוני הצדדים לעונש

7.

טיעוני המאשימה

המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם בעניינו עומד על טווח שבין שנתיים לארבע שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס, אך עתרה להשית על הנאשם מאסר בפועל בן 18 חודשים, בהודיעה כי היא מסכימה לחרוג לקולה מהמתחם.

א. בחוזרו על עובדות כתב האישום המתוקן, התייחס בא כוח המאשימה לחומרת העבירה שביצע הנאשם ולסכנות הגלומות בחובה, בהדגישו כי עבירות בנשק הפכו ל"מכת מדינה" ועל בית המשפט להחמיר בענישה בגין עבירות אלה, אשר פוטנציאל הנזק בהן הוא רב וקטלני.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, טען ב"כ המאשימה כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא מלא ומוחלט, הנאשם היה מודע לפסול שבמעשיו, ועל אף הזמן הממושך שבמהלכו הייתה לו הזדמנות להסגיר את

הנשק והאביזר שאותו החזיק למשטרה - שלושה חודשים - לא עשה כן. עוד לטענתו, נסיבות ביצוע העבירה מלמדות כי אין מדובר במעידה רגעית, ספונטנית וחד פעמית של הנאשם. הנאשם עטף את הנשק, הכניסו לתיק והסליקו תחת הסלעים, פעולה המעידה על מלאכת מחשבת.

עוד טען כי חזקה על אדם המחזיק בנשק ובמחסנית, כי התכוון לעשות שימוש באותו הנשק, למטרות שליליות, ביטחוניות או פליליות.

הוא ציין כי הערכים החברתיים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם פגיעה בביטחון המדינה, בביטחון הציבור, וכן בשלומם ובשלוותם של אזרחים, הנובעות אף מעצם הידיעה כי הזולת מחזיק באותו כלי משחית שלא כחוק.

ב. ב"כ המאשימה התנגד לבקשת ההגנה ולהמלצה של שירות המבחן שלא להרשיע את הנאשם בדין. הוא הדגיש כי קיימים שני תנאים מצטברים להימנעות מהרשעה, היחס בין חומרת העבירה לאי ההרשעה ולאינטרס הציבורי, והוכחה קונקרטית של נזק מוחשי להבדיל

מנזק תאורטי וערטילאי שיגרם לנאשם כתוצאה מההרשעה. (לעניין זה הפנה לרע"פ 619/18 **בזינסקי נ' מדינת ישראל** (1/3/18), מפי כב' השופט ג' קרא (להלן: עניין **בזינסקי**)).

אשר לשאיפתו של הנאשם להתגייס למשטרה, הנאשם טרם סיים לימודיו, ואין ולו ראשית ראיה כי החל בהליכי מיון למשטרה או במשא ומתן כלשהו לגיוסו. יתר על כן, אפילו לא יורשע הנאשם בעבירה הנדונה, אין בכך כדי לסייע לחלומו להתגייס לשורות המשטרה להתממש, נוכח הסיכוי הקלוש כי כוחות הביטחון יקבלו לשורותיהם אדם שהואשם בהחזקת נשק שלא כדין.

אף שיש להתחשב באופק השיקומי של הנאשם, כעולה מהתסקיר בעניינו, ראוי שהמשקל שיינתן לו יהיה מצומצם ומדוד, והוא אינו מצדיק חריגה כה ניכרת ממתחם העונש ההולם.

ג. בנסיבות העניין, נוכח עברו הנקי של הנאשם והודייתו בשלב מוקדם של ההליך, בקשה המאשימה להשית עליו 18 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים, כמפורט לעיל.

8. טעוני ההגנה

הסנגור ביקש שלא למצות את הדין עם הנאשם, ולאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו, על כל חלקיה.

א. בראשית דבריו הדגיש הסנגור כי כתב האישום המקורי ייחס לנאשם החזקה ונשיאת נשק, אך לאחר תיקונו של כתב האישום הורשע בהחזקה בלבד, ויש מקום להתחשב בכך.

גם הוא ציין כי הנאשם היה עצור בפועל בגין תיק זה בין התאריכים 26/5/20 - 5/7/20, ואז נעצר באיזוק אלקטרוני. ביום 23/12/20 שוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים ולאחרונה הוא עובד באטליז המצוי במתחם בית הוריו.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הסנגור טען כי נפלו כשלים לא מבוטלים בהליך החיפוש שנערך בבית הנאשם, לרבות במישור של תיעוד ההליך, משלא כלל דין ודברים שהוחלפו בזמן אמת בין אנשי המודיעין לבין דיירי הבית. אכן, בסופו של דבר הודיע הנאשם מרצונו החופשי ומיוזמתו לאנשי המודיעין כי "הוא יודע מה הם מחפשים", והוביל אותם אל הנשק, אשר נמצא כאמור מתחת לסלעים בשדה המרוחק בכ-4.5 קילומטרים מביתו. אילולא עשה כן, סביר להניח שהשוטרים לא היו מוצאים את הנשק במסגרת החיפוש שבוצע. עוד לטענתו, עצם ההסלקה של הנשק באזור המרוחק מביתו - להבדיל מהחזקתו תחת מזרן בביתו או תחת מושב רכבו, למשל - ובשים לב לכך שבמחסנית שהחזיק בצמוד לנשק לא היו כדורים, מלמדים כי לא היה בכוונתו של הנאשם לעשות בנשק שימוש מיד.

ב. יצוין כי ב"כ המאשימה התנגד לטיעונה זה של ההגנה, בטענה כי הוא מהווה סטייה ניכרת מעובדות כתב האישום המתוקן, ומתייחס לראיות שכלל לא הוצגו או הוכחו בפני בית המשפט, וכי לא הונח הבסיס לטענת ההגנה בדבר קרבה לפטור עקב חרטה. כן טען כי אין כל ראיה לכך שהשוטרים לא היו מגיעים לנשק ללא עזרת הנאשם. לעניין זה השיב הסנגור כי טענות הנאשם ביחס לנסיבות ביצוע העבירה עולות גם מתסקיר שירות המבחן, ואינן עומדות בסתירה לעובדות כתב האישום המתוקן. יש בהן משום הוספת פרטים רלוונטיים לצורך הענישה, שתיקון 113 לחוק העונשין מתיר שקילתם, לרבות קרבה לסייג החרטה, לשם בחינה אם ראוי לסטות ממתחם הענישה. החרטה שהביע הנאשם כבר במשטרה, ואשר נמשכה בהודייתו בהליך הנדון ומצאה ביטוי גם בפני שירות המבחן, מקרבת אותו לפטור הקבוע בדין עקב חרטה.

הסנגור הדגיש כי הנאשם מצוי בצו פיקוח, משתף פעולה באופן מלא ובולט לחיוב בקבוצה הטיפולית בה השתלב, לא בכדי בא שירות המבחן בהמלצה כה חריגה וייחודית ביחס לעבירה מהסוג הנדון, כמפורט לעיל.

ג. הסנגור דחה את טענת המאשימה לגבי מתחם העונש ההולם, עתר לביטולה של ההרשעה ולהשתת ענישה הנגזרת מאי ההרשעה, כהמלצת שירות המבחן. לעניין זה הפנה לפסקי דין בהם הורה בית המשפט על ביטולן של הרשעות - גם כאשר מדובר בעבירות נשק חמורות מזו שביצע הנאשם דידן, ואף כאלה שבוצעו לצד עבירות נוספות - המלמדים לשיטתו כי סוג העבירה ושיקולים של סיכויי שיקום עשויים להצדיק הימנעות מהרשעה ומתן בכורה לשיקול השיקומי.

עוד טען כי על פי ההלכה שנקבעה בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337, מפי כב' הש' דורנר (להלן: **הלכת כתב**), בנוסף לתנאי של פגיעה מידית בתעסוקה, ישנם פרמטרים נוספים רחבים יותר לביטול הרשעה, לרבות המשקל שיש לתת להשפעה של ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם ועל דימויו העצמי, ושירות המבחן פירט בעניינו את השיקולים שעמדו בבסיס המלצתו להימנע מהרשעה.

ד. כן ביקש ליתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם, האחראי בלעדי לפרנסת הבית, אשר מגיל צעיר עבד בעבודות שונות משך שבעה ימים בשבוע בעשותו מאמצים כבירים לפרנס את משפחתו; עוד הדגיש כי הנאשם משתייך למשפחה

נורמטיבית, המחנכת לערכים טובים ולרכישת מקצועות חופשיים. הנאשם בחר אף הוא במסלול אקדמאי, אך זה נקטע בעקבות העבירה החמורה שביצע, אשר גרמה נזקים לו עצמו, למשפחתו ולחברה כולה.

הסניגור ביקש ליתן משקל משמעותי להשלכות הצפויות מהרשעתו של הנאשם על סיכויי שיקומו, עתידו ודימויו העצמי, בהדגישו כי הנאשם בחר ללמוד קרימינולוגיה מתוך מטרה להגשים את חלומו להתגייס לשורות המשטרה, והרשעתו בדין תפגע ביכולתו לממשו. אשר ל"כשל החמור" ולפער בין חלומו להיות איש חוק לבין העבירה שביצע, טען הסניגור כי הנאשם מתמודד עם עניין בפגישותיו במסגרת שירות המבחן, שם נפתח ואף התוודה כי רכש את הנשק.

הנאשם מבקש בכל מאודו לתקן את דרכיו ולעלות על דרך הישר, ובנסיבות העניין ראוי ונכון, לטענת הסניגור, לאמץ את המלצות שירות המבחן בעניינו, וליתן לו הזדמנות לעשות כן.

9. דברי הנאשם

הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו, באמרו: "קודם כל אני מבין מה הטעות שאני עשיתי, אני מצטער מאוד על הטעות שעשיתי בחיים שלי. היא החזירה אותי שנים אחורה, הרסה לי את החיים. לפני העבירה הזו כל החיים שלי היו איך לפרנס את המשפחה שלי ולהשלים את הלימודים שלי ... ברגע שקניתי את הנשק לא חשבתי על כלום. לפני המקרה הזה הייתי לומד במסלול עובדים, והייתי עובד בשתי עבודות כדי לפרנס את המשפחה שלי, לא היה לי זמן לדברים האלה, אבא שלי לא חנך אותי לדברים האלה...".

הנאשם הוסיף כי הוא מעולם לא התכוון לעשות שימוש בנשק ומרגע רכישתו אף חשב איך להסגירו: "... ידעתי שאני עשיתי טעות מאוד גדולה בחיים שלי, כל הזמן בכיתי, חשבתי איך להפטר מהנשק, ... ברגע שבאה המשטרה לבית אמרתי זהו חלאס, רוצה לתת להם את הנשק". לדבריו, בעקבות האירוע הוא שינה את כל סגנון ומהלך חייו, וכיום הוא נמצא בקשר רק עם משפחתו ולא נפגש עם חברים כלל. "... כי אני הייתי יושב עם חברים, מישהו שהוא חבר לא נורמטיבי הוא שכנע אותי להרוס את החיים שלי, אז זהו לא רוצה חברים. אני מצטער מאוד על מה שקרה לי ומבקש מבית המשפט שיעזור לי, שלא יהרוס את כל העתיד שלי. רוצה לנסות להתגייס למשטרה, רוצה להשלים את הלימודים שלי" (עמ' 116-117 לפרוט').

דין והכרעה

10. רבות נכתב על הקושי בגזירת הדין, מקל וחומר כאשר עסקינן בנאשמים צעירים, נעדרי עבר פלילי, אשר ביצעו עבירות חמורות המסכנות את הציבור.

כידוע, מאז תיקון 113 לחוק העונשין, העיקרון המנחה את בתי המשפט בעת גזירת העונש הוא עקרון ההלימה. דהיינו, יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו (סעיף 40 ג' לחוק העונשין). טרם גזירת העונש על הנאשם על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם המבוסס על נסיבות ביצוע העבירה הייחודית, הערכים החברתיים שנפגעו מביצועה ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ג' לחוק העונשין).

במסגרת הענישה ההולמת, על בית המשפט לאזן בין מספר אינטרסים שונים: נסיבות ביצוע העבירה, תדירות העבירות, חומרתן, אופן ומידת ההשפעה שלהן על החברה מחד גיסא, ומאידך גיסא נסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, עברו הפלילי, גילו, אפשרויות שיקום ועוד.

חומרת העבירה והערכים החברתיים המוגנים

11. אין צורך להכביר מילים אודות חומרתן של עבירות בנשק, וחומרת מעשיו של הנאשם בפרט, לרבות פוטנציאל הסיכון הרב הגלום בהם. משך למעלה משלושה חודשים, עד אשר הגיעו השוטרים לביתו ביום 26/5/20 וביצעו בו חיפוש, החזיק הנאשם בתת מקלע מאולתר מסוג קרלו ובמחסנית, אותם הסליק בתוך תיק - לאחר שעטפם בניילון נצמד ובמגבת - מתחת לסלעים בשדה הממוקם במרחק של כ- 4.3 קילומטר מביתו. כל זאת, בלא רשות על פי דין.

החוק והפסיקה ייחסו לעבירות בנשק חומרה מיוחדת, נוכח ההשלכות הרות האסון ופוטנציאל הסיכון הרב הגלום בהן. נפסק כי זמינותו של נשק חם ורב עוצמה בעל פוטנציאל להסלמה בעבירות אלימות מסוגים שונים, מחייבת ביטוי עונשי הולם והחמרה ברמת הענישה.

על הסיכון הגלום בעבירות בנשק ראו דבריה של כב' הש' ארבל בע"פ 4945/13 **מדינת ישראל נ' סלימאן** (19/1/14):

"עבירות המבוצעות בנשק - לרבות רכישה, החזקה ונשיאת נשק - טומנות בחובן פוטנציאל סיכון הרסני לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו, **החשש הוא כי נשק המוחזק שלא כדין** ישמש לפעילות עבריינית העלולה להביא לפגיעה ואף לקיפוח חייהם של אזרחים תמימים. אכן, "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו. ודוק: הסיכון שנשקף לשלום הציבור צריך להילקח בחשבון על-ידי כל מי שמחזיק בידו נשק שלא כדין - גם אם אינו מחזיק בו למטרת ביצוע של עבירות אחרות. עצם החזקת נשק בעל פוטנציאל קטילה מבלי שיש עליו ועל בעליו פיקוח מוסדר של הרשויות טומן בחובו סיכון, באשר המחזיק בו נתון תמיד לחשש שיתפתה לעשות בו שימוש, ולו ברגעי לחץ ופחד..."

עבירות הנשק, ובכללם החזקת נשק שלא כדין, הפכו למרבה הצער ל"מכת מדינה" של ממש; ראו לעניין זה דבריו של כב' הש' אלרון ברע"פ 5613/20 **אלהוזייל** (25/8/20), כדלהלן:

"לגופם של דברים, עבירות בנשק הפכו בשנים האחרונות, לתופעה נפוצה בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית, המביאה לעתים מזומנות לפגיעה בחפים מפשע ולאובדן חיי אדם. כתוצאה מכך, בית משפט זה שב וקבע כי מתחייבת החמרה ממשית בענישה על עבירות אלו, על מנת לשדר מסר מרתיע מפני ביצוען (ראו למשל בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, סקאות 16-17 לחוות דעתי

(5.11.2019); רע"פ 7344/18 מג'יד נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.10.2018)).

כן ראו דבריו של כב' הש' סולברג בע"פ 9830/17 **פלאח חמודה נ' מדינת ישראל** (8/3/18), כדלהלן:

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן של עבירות הנשק, ועל הסכנה הרבה הטמונה בביצוען, וזאת בעיקר בשל כך שעבירות מסוג זה מקימות פוטנציאל להסלמה עבריינית ויוצרות סיכון ממשי וחמור לשלום הציבור וביטחונו" (ע"פ 3156/11 זראיעה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (21.2.2012); ראו גם: ע"פ 27/17

בסל נ' מדינת ישראל (פסקה 1 (12.12.2017)). בהתאם לכך, "מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלה היא מדיניות של ענישה מחמירה, המחייבת בדרך כלל הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו הרשעתו הראשונה" (ע"פ 6989/13 פרח נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (25.2.2014)). (ראו גם ע"פ 2564/19 **אזברגה נ' מדינת ישראל** (18/7/19) והמובאות שם; ע"פ 8207/19 **אליהו נ' מדינת ישראל** (13/7/20), שניהם מפי כב' הש' סולברג; ע"פ 2398/14 **אלהוייזל נ' מדינת ישראל** (8/7/14), מפי כב' הש' עמית; ע"פ 8416/09 **מדינת ישראל נ' חרבוש ואח'** (9/6/10), מפי כב' הש' פוגלמן; ועוד. ההדגשות אינן במקור - ד.ס.).

12. אשר **לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** - אין מדובר באירוע ספונטני, שאליו נקלע הנאשם שלא בטובתו, אלא במעשה שתוכנן על ידו, משהצטייד בתת מקלע ובמחסנית שאותם החביא היטב, עטופים ומוגנים מפני פגעי מזג האוויר, בשדה המצוי בכפר מגוריו; זאת, כפי שמסר הן לקצינת המבחן והן בדבריו בבית המשפט, כי רכש את הנשק מחברו; הנאשם לא פנה מיוזמתו אל המשטרה ומסר את הנשק, אלא עשה כן רק לאחר שהחזיק בו למעלה משלושה חודשים, ומשהגיעו אליו השוטרים וחיפשו את הנשק בביתו.

ועוד, עסקין בהחזקה של תת מקלע מאולתר מסוג קרלו, שפגיעתו רעה מפגיעתו של אקדח, בשל פוטנציאל הנזק הקיים בו לגרימת הרג מסיבי; אף שהנאשם החזיק את הנשק במקום מרוחק יחסית מביתו, ואינו נאשם בעשיית שימוש בו, לא ניתן להתעלם מקיומו של סיכון לכך שהמחזיק יתפתה לעשות בנשק שימוש מסיבות כאלה ואחרות; לפיכך, הנסיבות שהביאו את הנאשם לרכוש את הנשק ולהחזיק בו, לשיטתו, אינן יכולות לשמש הצדקה למעשהו החמור.

חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא מלא ובלעדי; עסקין בבגיר אינטליגנטי, סטודנט שנה שלישית, שעמד לקראת סיום לימודיו האקדמיים לתואר ראשון בתחום הקרימינולוגיה, לדבריו; משכך, היה מודע לפסול במעשיו, יכול היה להימנע מביצוע העבירה, ואף להסגיר עצמו ולמסור את הנשק למשטרה עוד בטרם הגיעו השוטרים לביתו כדי לחפשו שם.

עם זאת, לקולה, אני רואה ליתן משקל לכך שהנשק והמחסנית לא נתפסו במהלך החיפוש בביתו, וכי הנאשם

הוביל את השוטרים מיוזמתו למקום שבו החביאם, ובכך תרם והקל על מציאתם ועל תפיסתם.

13. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מהעבירה שביצע הנאשם הם שלום הציבור ובטחונו, שלמות הגוף, וכן סדרי המשטר והחברה. בשים לב לפוטנציאל הנזק העצום הטמון בהחזקת נשק שלא כחוק, מקל וחומר מסוג תת מקלע, נראה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית, וזוהי גם נקודת המוצא בגזר הדין.

כפועל יוצא מחומרת הדברים, ונוכח המציאות הקשה שחוזה המדינה בתחום העבירות בנשק, והביקורת החברתית והציבורית הגוברת בגין התפשטות התופעה של החזקת נשק לא חוקי, יש להחמיר בענישה בכל הנוגע לעבירות הללו.

נוכח האמור לעיל, בנסיבות העניין ובייחוד מטעמי הרתעה, ראויים מעשיו של הנאשם לתגובה עונשית הולמת, בדמות מאסר משמעותי מאחורי סורג ובריח.

מתחם העונש ההולם

14. העונש המרבי הקבוע בצידה של החזקת נשק בלא רשות על פי דין - לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין - הוא 7 שנות מאסר, ובגין החזקה של אביזר, לפי סעיף 144(א) סיפא - 3 שנות מאסר.

באי כוח הצדדים החלוקים הן בשאלת הרשעתו של הנאשם והן בשאלת מתחם העונש ההולם את המקרה הנדון, הפנו לפסיקת התומכים בעמדתם, זה בכה וזה בכה, כאשר כל אחד מהם הפנה למקרים חמורים יותר וחמורים פחות מהעניין דנן, וביקש לאבחן את פסקי הדין אליהם הפנה הצד שכנגד, או חלקם.

15. ב"כ המאשימה, אשר עתר, כאמור, לקביעת מתחם ענישה הנע בין שנתיים לארבע שנות מאסר - אף שעתר לחרוג ממנו לקולה, הפנה לפסיקה התומכת בעמדתו כדלהלן:

א. בעפ"ג (חי') 24637-02-20 **מדינת ישראל נ' ג'נחאי** (18/05/20), מפי הרכב כב' השופטים ליפשיץ, ציגלר ומנדלבום, נדון ערעור המדינה על קולת העונש בן 9 חודשי מאסר לריצוי עבודות שירות, שהשית בית משפט השלום על נאשם כבן 20, נעדר עבר פלילי, שהורשע על פי הודייתו במסגרת הסדר טיעון בהחזקת נשק ותחמושת שלא כדין - **אקדח** מסוג ברטה וכן מחסנית ובה 4 כדורים; אלה נתפסו במהלך חיפוש שנערך בבית הנאשם, בקרטון בחדר השירותים שבעליית הגג. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור והשית על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל, בקבעו כי הנאשם לא השכיל לאמץ את המסגרת הטיפולית שהועמדה לו על ידי שירות המבחן, כעולה מהתסקיר שהובא בפניו.

ב. בעפ"ג (חי') 52602-12-19 **מדינת ישראל נ' ריזק** (27/01/20) מפי כב' השופטים גריל, סעב ושטמר,

התקבל ערעור המדינה על קולת העונש בן 7 חודשי מאסר בפועל שהושת על נאשם בן 32 ואב לשניים, נעדר עבר פלילי, בגין הרשעתו, על יסוד הודייתו, ברכישה והחזקה של **אקדח** גלוק, טעון במחסנית מלאה כדורים, שנתפסו תחת מזרן מיטתו. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של הנאשם והעמידו על 10 חודשי מאסר בפועל, תוך הדגשה כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם.

ג. בעפ"ג (נצ') 21260-10-19 **מדינת ישראל נ' מזאריב** (24/11/19), מפי כב' השופטים הלמן, שיטריט ודבור, התקבל ערעור המדינה על קולת העונש שהושת על נאשם בן 19, נעדר עבר פלילי, אשר הורשע על יסוד הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של החזקת נשק שלא כדין. באותו עניין, בחיפוש שנערך בביתו של הנאשם, נמצא בארון בגדיו בחדר השינה נשק מסוג **תת מקלע מאולתר**, כאשר לצידו מחסנית ייעודית, מלאה ב-21 כדורים. שירות המבחן המליץ להעמיד את הנאשם במבחן. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, אך מצא לסטות מהמתחם משיקולי שיקום, והשית על הנאשם 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מבחן ורכיבי ענישה נוספים. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, בקבעו כי אין בתסקיר תשתית ראייתית מספקת כדי להצדיק סטייה לקולה מהמתחם.

ד. בעפ"ג (חי') 23517-02-20 **מדינת ישראל נ' אליכילאני** (28/07/20), מפי כב' השופטים גריל, בר-זיו, וורבנר, התקבל ערעור המדינה על קולת עונש שהושת על נאשם בן 21, נעדר עבר פלילי, אשר הורשע על יסוד הודייתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של החזקת נשק, חלק של נשק או תחמושת, שלא כדין. במהלך חיפוש שנערך בבית הנאשם באום אל פחם נתפסו **אקדח** שנמצא במגירה נעולה בארוננו, כאשר הוא עטוף בבד ובניילון נצמד, וכן **מחסנית** התואמת לאקדח ו-40 כדורים בקוטר 9 מ"מ בתפזורת במגירה נעולה נוספת. בית משפט השלום העמיד את מתחם העונש ההולם על טווח שבין 6 - 15 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 8 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים; זאת בהתחשב בהודייתו של הנאשם, בחיסכון בזמן השיפוט, נטילת האחריות, תקופת מעצרו ותקופת היותו נתון במעצר באיזוק אלקטרוני. בית המשפט המחוזי השית עליו 10 חודשי מאסר בפועל, בצינו כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם.

ה. אשר לסוגיה של ביטול ההרשעה, הופנה בית המשפט לרע"פ 619/18 **ביזינסקי הנ"ל**, מפי כב' הש' קרא שם נדונה בקשתו של נאשם למתן רשות ערעור על עצם הרשעתו; בית משפט השלום נמנע מלהרשיע נאשם בעל עבר נקי שהודה בגרימת חבלה ברשלנות, והטיל עליו 200 שעות שרות לתועלת הציבור ופיצוי בסך 8,000 ₪. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על אי ההרשעה, בקבעו כי בית משפט השלום שגה משלא נדרש ל"מבחן הכפול" בעניינו של הנאשם - הראשון, האם סוג העבירה מאפשר וויתור על הרשעה בנסיבות המקרה, והשני, אם ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, תוך הצבעה על נזקים קונקרטיים ומשמעותיים שייגרמו לו בגין ההרשעה. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם, בקבעו כי לא מצא שנסיבות המקרה מצדיקות אי הרשעה בדין.

16. ההגנה, אשר התנגדה לנטען על ידי המאשימה, ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו, ועתרה לבטל את הרשעת הנאשם ולהימנע מלהרשיעו; לתמיכה בעתירתה הפנתה לפסקי דין כדלהלן:

א. בע"פ 9090/00 **שניידרמן נ' מדינת ישראל** (22/2/01), מפי כב' הש' שטרסברג - כהן, נדון עניינם של עמוד 11

המערער ואחר, שהורשעו על יסוד הודייתם, בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע והחזקת נשק, לאחר שחברו זה לזה על מנת לבצע שוד בקיוסקים בבאר שבע, הצטיידו ברימון, בסכינים, באלה ובכובעי גרב, הסתובבו בעיר העתיקה במטרה לחפש יעד לביצוע המתוכנן, ונעצרו כשהם עומדים בתחנה המרכזית. בית המשפט המחוזי השית על המערער 300 שעות שרות לתועלת הציבור, מאסר מותנה וצו מבחן. בית המשפט העליון קיבל את הערעור, ביטל את הרשעתו של המערער בדין, וכן את המאסר המותנה שהושת עליו; זאת, מתוך התחשבות בעברו הנקי ובתקופות מעצרו ומעצר הבית, וכדי שלא לפגוע בשיקומו ובאפשרות גיוסו לצבא, תוך הדגשת האינטרס הציבורי שבמתן הזדמנות למי שנכשל בעבירה בנסיבות דומות לחזור לחיק החברה כאדם נורמטיבי.

ב. בע"פ (נצ') 1235/07 שץ נ' מדינת ישראל, מפי כב' הרכב השופטים הווארי, הלמן וארבל, התקבל ערעורו של נאשם, בן 38, נעדר הרשעות קודמות, גרוש ואב לשני ילדים, אשר הודה בבית משפט השלום בביצוע עבירות של החזקת נשק ותחמושת שלא כדין - **תת מקלע מסוג "פורט סעיד", 6 כדורי תחמושת, פתיל השהייה ושני נפצים**. הנאשם הורשע ונידון לקנס בסך ₪ 2,500 ולמאסר על תנאי. בית המשפט העליון קבע כי נסיבותיו החריגות של המקרה מצדיקות הימנעות מהרשעה, בין השאר משמדובר בנשק ותחמושת ישנים מאוד שהיו תלויים על הקיר מאז תקופתו הצבאית של הנאשם, כאשר הנשק מפורק, ושימשו כמוצג נוי בלבד. נקבע שמדובר באחזקה תמימה שאינה מתאפיינת בהתנהגות עבריינית כלשהי, כי מדובר בנאשם שהיה מתנדב בעבר במשטרה, וכתב האישום הוגש נגדו בשיהוי של שנים ממועד ביצוע העבירה.

ג. בע"פ (י-ם) 4668/09 מרקוביץ נגד מדינת ישראל (02/10/11), מפי כב' ההרכב השופטים צבן, מזרחי וכרמל, נדחה ערעור המדינה על ביטול הרשעתו של נאשם, שהועמד במבחן למשך שנה והוטל עליו לשירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות. הנאשם, בן 26, בעל עבר פלילי מכביד, הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של התפרצות, גניבה, פריצה למקום מגורים, הסגת גבול והחזקת נשק שלא כדין. בית משפט השלום ציין כי חלפו ארבע שנים מאז ביצוע העבירות, שבמהלכן היה הנאשם משוחרר ולא חזר לעבור עבירות; תהליך שיקומו הצליח, הנאשם נגמל מסמים, וכליאתו תשים לאל מאמצי שיקום מוצלחים של מספר שנים. בית המשפט שלרעור אימץ את החלטת בית משפט השלום, והדגיש כי "אי הרשעה בשורת עבירות שביצע המערער הינו נדיר ביותר, אולם בשים לב לזמן שחלף ולמצבו הנוכחי של המשיב, יהיה זה מועיל יותר לציבור כולו להימנע ממאסר, ודבר זה אפשרי רק בלא הרשעתו".

ד. בע"פ (חי') 4925-01-10 כץ נ' מדינת ישראל (26/04/10), מפי כב' ההרכב השופטים אלרון, גלעד, ורניאל, נדחה ערעור המדינה על החלטת בית משפט השלום שלא להרשיע נאשם בן 24, חייל בדרגת סמל ראשון, עתודאי בשירות קבע בצה"ל, אשר הודה בהחזקת נשק שלא כדין - "רובה אויר". זאת, משקבע כי כאשר מדובר בהחזקת "רובה אויר" על ידי חייל מוערך בשרות קבע, שהודה בעבירה ושירות המבחן המליץ שלא להרשיעו, וקיים סיכוי סביר שההרשעה תפגע בעתידו על ידי הפסקת שירותו הצבאי, יש הצדקה במקרה מיוחד וחרג זה שלא להרשיעו בדין.

ה. ת"פ (חי') 400/00 מדינת ישראל נ' פרימו ואח' (30/11/05), מפי כב' הש' שפירא (כתוארו דאז), נדון עניינו של נאשם 2, נעדר עבר פלילי, שהודה בהחזקה ובנשיאת נשק שלא כדין, לאחר שקיבל מנאשם 1 - שאותו הכיר במהלך שירותו הצבאי - שני כלי נשק שלא כדין. מדובר בקצין בדרגת אל"מ ששירת ביחידה לוחמת, וסיים את שירותו הצבאי כתוצאה מהגשת כתב האישום נגדו. שירות המבחן נמנע מהמלצה חד משמעית בדבר הימנעות מהרשעתו של הנאשם, משלא קיבל הסבר סביר להסתבכותו של הנאשם בפלילים. בית המשפט נעתר לבקשתו החריגה של הנאשם שלא להרשיעו בדין, בהתחשב בשירותו הצבאי המפואר, בחרטה

שהביע על מעשיו, בכך שמדובר במי שהיה מורשה להחזיק כלי נשק, החזיק בנשק דרך קבע במהלך שירותו הצבאי, ונוכח הסיכוי הקלוש כי יחזור לבצע עבירה מסוג זה או בכלל, באין חולק כי אינו דמות עבריינית. כן התחשב בכך שהרשעתו תגרום לו לנזק משמעותי, משיפסיד זכויותיו כאיש קבע, ולא יוכל להשתלב במערך מילואים בתפקידי פיקוד בכירים. משכך, הועמד הנאשם במבחן, וכן הושתו עליו עבודות לתועלת הציבור.

ו. בת"פ (נצ') 5330-08-12 **מדינת ישראל נ' הווארי** (28/4/13), מפי כב' הש' כתילי, הורשעה נאשמת, בת 23, נעדרת עבר פלילי, על פי הודייתה במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיוע לנשיאת נשק, לאחר שנהגה ברכב בו ישבו שניים נוספים, אשר אחד מהם שלף אקדח במהלך עימות שהתפתח עם רכב אחר. מדובר בנאשמת אשר למדה לימודים אקדמאיים, והקפידה לקיים אורח חיים נורמטיבי, חרף אובדן אביה בגיל צעיר עקב מעורבות בפלילים והיותה חשופה בחייה לסביבה עבריינית. שירות המבחן העריך כי מסוכנותה של הנאשמת נמוכה והמליץ להימנע מהרשעתה בדין. בית המשפט המחוזי ביטל את ההרשעה, על מנת לא לחבל בסיכוייה לעתיד, לסייע בידה בהמשך קיום אורח חיים נורמטיבי, ולצמצם את חשיפתה לעולם העברייני, העמידה במבחן, והטיל עליה שרות לתועלת הציבור.

ז. בת"פ (שלום טבריה) 2261/06 **מדינת ישראל נ' וולפסון** (24/10/06), מפי כב' הש' פורת, נדון עניינו של נאשם שהודה בביצוע עבירות של החזקת נשק שלא כדין, מעשה פזיזות בחומר נפץ והחזקת נכס חשוד כגנוב, לאחר שבמהלך משחק כדורגל השליך רימון הלם למטע תמרים הנמצא סמוך מגרש, ובחיפוש שנערך בביתו נמצאו אביזרי חימוש נוספים וכן ציוד צהלי שלא כדין. בית השלום קיבל את המלצת שירות המבחן שלא להרשיע את הנאשם בדין, משהתרשם כי יהא בהרשעתו כדי לפגוע בו פגיעה קשה, וכי האינטרס הציבורי הוא לאפשר לנאשם להשתקם, להשלים לימודיו כמהנדס מחשבים ולהועיל לחברה.

ח. בת"פ (שלום נצרת) 1421/06 **מדינת ישראל נ' גבאי** (9/12/10), מפי כב' הש' רוטפלד-האפט, נדון עניינו של נאשם כבן 25, שהודה בביצוע עבירות של החזקת נשק שלא כדין, היזק לרכוש במזיד, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטר במילוי תפקיד, וכן בעבירות מתיק נוסף שצורף שעניינן החזקת סכין ברחובה של עיר שלא למטרה כשרה. מדובר בנאשם בן למשפחה מרובת ילדים, אשר נולד למציאות כאוטית של הורים מכורים לסמים שאינם מתפקדים, אשר ריצו תקופות מאסר ממושכות. עוד בהיותו פעוט, הוצא מביתו למסגרות חלופיות, בנפרד מאחיו; על אף כל אלה סיים הנאשם 12 שנות לימוד, שירת שירות צבאי מלא, נישא ועבד למחייתו. משהצליח הנאשם לעלות על מסלול חיים נורמטיבי המליץ שירות המבחן להימנע מהרשעה כדי לא לפגוע בהמשך מסלול חייו ושיקומו, ובית המשפט קיבל המלצתו והטיל עליו שירות לתועלת הציבור.

ט. בת"פ (שלום ים) 1013/02 **מדינת ישראל נ' הלר** (11/5/03), מפי כב' הש' אפעל-גבאי, נדון עניינם של בעל ואישה, בני 25 ו 22 בהתאמה, אשר הודו בהחזקת נשק שלא כדין, ובכך שהנאשם החזיק גם אביזרי נשק ותחמושת לנשק שלא כדין.

בית משפט השלום לא ראה לאמץ את המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעה, על אף שמדובר בנאשמים נעדרים הרשעות קודמות, הורים לשני ילדים, שעבדו לפרנסתם; זאת בסברו כי עניינם של הנאשמים איננו המקרה הראוי לאי הרשעה. לפיכך הורשעו הנאשמים בדין והושתו עליהם שירות לתועלת הציבור ומאסרים מותנים.

17. על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם עיינתי בפסיקה רחבה נוספת העוסקת בעבירות שעניין בהחזקת נשק שלא כדין. כך למשל:

בע"פ 9373/10 **חמד ותד נ' מדינת ישראל** (14/9/11), מפי כב' הש' א. לוי, קיבל בית המשפט את ערעורו של נאשם, אשר הורשע על יסוד הודייתו בעבירות של החזקה ונשיאת נשק - **אקדח FN ומחסנית עם 9 כדורים** שהחזיק בביתו מתחת למזרן המיטה, ו- 63 כדורי 9 מ"מ נוספים שנמצאו מוטמנים בחצר; בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם - בעל הרשעות קודמות בעבירות הצתה, חבלה במזיד ברכב והפרעה לשוטר במילוי תפקידו - 50 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים, ובית המשפט העליון הפחית את עונשו והעמידו על **30 חודשי מאסר בפועל**.

בע"פ 147/21 **מדינת ישראל נ' ביטון** (14/2/21), מפי כב' הש' שטיין, התקבל ערעור המדינה על קולת עונש, ובית המשפט העליון השית על הנאשם **שלוש שנות מאסר חרף 18 חודשי מאסר שהשית עליו בית משפט המחוזי, בגין עבירות עבירות נשק (רכישה והחזקה)**, לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק העונשין + סעיף 29 לחוק העונשין, בהן הושע על יסוד הודייתו במסגרת הסדר טיעון. על פי עובדות המקרה הנאשם ביקש לרכוש אקדח, תחמושת לאקדח וכן לבנות חבלה ונפץ, מאדם שנעצר בדרכו אל הנאשם עם כל אלה. עסקין בנאשם בעל עבר פלילי, אשר נסיבות חייו אינן פשוטות, עקב היותו בן למשפחה קשת יום. בית משפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 15 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, ובהתחשב נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובשיקולים של אחידות ענישה, גזר עליו כאמור 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. בית המשפט העליון קבע כי גזר הדין עומד בסתירה למדיניות ההחמרה עם עברייני נשק לסוגיהם, וכי רק בנסיבות חריגות ראוי להטיל עונש של 18 חודשי מאסר בפועל. וכך נקבע:

"ואין זה מקרי שעצם הרכישה או ההחזקה של כלי נשק בלא רשות על-פי דין להחזקתו גוררת אחריה עונש מירבי של שבע שנות מאסר, כאמור בסעיף 144(א) לחוק העונשין. עונש זה ועונשים אחרים, שחלקם חמורים אף יותר, אשר מוטלים על עברייני נשק, מהווים חלק ממלחמתה הבלתי מתפשרת של החברה בנגע ששמו זילות חיי אדם והקלות הבלתי נסבלת של הלחיצה על ההדק...

לזאת אוסיף, כי עונשי מאסר מרביים אינם באים לקבוע אך ורק את גבולה העליון של סמכות הענישה שבידי בתי המשפט. עונשים כאמור מבטאים את רמת הענישה הראויה במקרים החמורים ביותר של ביצוע העבירה שבה עסקין, ומהם ניתן וראוי לגזור את מתחם העונשים עבור מקרים פחות חמורים... מובן מאליו הוא, שגזירה כאמור אינה נעשית בדרך של התאמה מתמטית. מדובר אך ורק בזיקה עניינית לחומרת העבירה, כפי שנקבעה על ידי המחוקק שאת דברו אנו מקיימים. הקפדה על זיקה כאמור היא חלק מהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, אשר נעשתה בגדרו של תיקון 113 לחוק העונשין...

גזר הדין קמא איננו מקיים דרישה בסיסית זו. העונש של שמונה-עשר חודשי מאסר בגין ביצועה של עבירת נשק חמורה, שעונשה המרבי הוא שבע שנות מאסר בפועל, הוא עונש שראוי להטיל, אם בכלל, אך ורק בנסיבות מקלות חריגות ביותר; ואלו אינן בנמצא. המשיב נמצא אשם ברכישת אקדח, תחמושת,

לבנת חבלה ונפץ, כשבאמתחתו הרשעות קודמות אשר כוללות עבירת אלימות חמורה. הודאתו בביצוע העבירות בהן הורשע ונסיבות חייו הקשות אינן בגדר נסיבות מקלות חריגות ביותר, והן בוודאי אינן מצדיקות את ההקלה החריגה לה זכה מידי של בית משפט קמא". (ההדגשות אינן במקור- ד.ס).

ועוד נכתב:

"... הטלת עונשים חמורים ומרתיעים על עברייני נשק היא עיקר תרומתם של בתי המשפט למיגור התופעה ולהרחקת העבריין עם האקדח משגרת חייהם של אזרחי מדינה שומרי חוק. מדיניות זו באה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין...

המשיב טען בהקשר זה כי מעשיו הצטמצמו ברכישת הנשק כאמור ומטעם זה עלינו למקמם ברף הנמוך של חומרת העבירה. לאחר שידענו כי המשיב יזם את הבאת הנשק שרכש על ידי סייעניו, סעדי ועלון - מעשים אשר כללו, כעניין של עובדה, נשיאה והובלה של כלי הנשק - אין בידי להסכים עם תיאור מקל זה של העובדות. כך או כך, "פעולת הרכישה יכולה להיות לפעמים מנותקת מהפעולה של החזקה בנשק, ובכל זאת רכישה היא כהחזקה משפטית בנשק. על כן אנחנו מתייחסים לרכישה באותה חומרה שמתייחסים להחזקת נשק". (ההדגשות אינן במקור- ד.ס).

18. הנה כי כן, קשת הענישה בעבירות בנשק היא מגוונת ותלויה במשתנים רבים ובנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה ומקרה, ובין השאר בהתחשב בסוג העבירה (החזקה, נשיאה, הובלה, סחר), סוג הנשק וכמותו.

לעניין האופן לקביעתו של מתחם הענישה וההבחנה בין מתחם הענישה לבין הענישה הנוהגת, המהווה רק אחד הפרמטרים לקביעתו, ראו דבריה של כב' הש' ארבל בע"פ 1323/13 חסן הנ"ל).

במקרה הנדון, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים הנדרשים, על רקע טיעוני הצדדים, ובהתחשב בחומרת העבירה שביצע הנאשם, נסיבות ביצוע העבירה, סוג הנשק שהוחזק על ידי הנאשם, פוטנציאל הסיכון הגלום בהחזקתו, הערכים החברתיים שנפגעו ובמידת פגיעתם, וכן במדיניות הענישה הנהוגה, סבורני כי מתחם העונש ההולם את המקרה הנדון נע בטווח שבין 22 ל- 48 חודשי מאסר.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

19. יחד עם זאת, הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ומשכך, יבואו בחשבון שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

א. לקולה אני רואה להתחשב בהודייתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון, בטרם

הסתיימה פרשת התביעה, והחיסכון בזמן שיפוטי יקר. כן אני רואה ליתן משקל לשיתוף הפעולה של הנאשם עם אנשי המשטרה במהלך החיפוש שנערך בביתו, משהוביל את השוטרים למקום בו החביא את הנשק, ולהודייתו המידית במשטרה.

עוד יזקפו לזכותו האחריות שנטל למעשיו, והצער והחרטה שהביע בגינם.

ב. כן יינתן משקל לגילו הצעיר של הנאשם, לעברו הנקי ולנסיבותיו האישיות כפי שפורטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן, מפי סנגורו ומפי אביו. בקליפת אגוז ייאמר כי עסקין בצעיר בן 24, נשוי, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי עובר לביצוע העבירה הנדונה, סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, עבד מגיל צעיר כדי לסייע בפרנסת המשפחה, נוכח מצב הבריאות של הוריו. במקביל לעבודתו הרציפה בימים, למד במכללה לימודי ערב לתואר אקדמאי, ובמועד מעצרו היה בשנה האחרונה ללימודיו.

ג. עוד יובאו בחשבון תקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריא, מיום 26/5/20 עד יום 5/7/20, מעצרו באיזוק אלקטרוני, ומעצר הבית שבו שהה בבית הוריו, כאמור לעיל, כאשר לאחרונה הותר לו לעבוד באטליז הצמוד לבית הוריו. נתתי דעתי לכך שהטלת מאסר בפועל תכביד על הנאשם ומטבע הדברים תקשה על בני משפחתו.

20. הבקשה לביטול ההרשעה

כמפורט בהרחבה לעיל, שירות המבחן המליץ לבטל את הרשעתו בדין, ולבכר בעניינו את השיקול השיקומי בדרך של העמדתו במבחן למשך שנה ומתן צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות.

ואולם, יש לזכור כי המלצה של שירות המבחן, כשמה כן היא - בגדר המלצה ואינה מחייבת, בשל מערך השיקולים השונה בין המערכות.

"...השירות רואה את עיקר מעייניו במיצוי של היבט מוגדר של הנתונים הנאספים לקראת ההכרעה השיפוטית, ובית המשפט הוא שיוצר את האיזון הנאות בין הנתונים השונים ומופקד על ראייתו של השלם להבדיל מן הקטע או המקוטע" (ע"פ 344/81, 359 מ"י נ' סגל, פ"ד לה (4) 313, 318, מפי כב' הנשיא שמגר; ע"פ 4383/07 אבו פנה נ' מ"י (25/9/07), מפי כב' הש' ארבל; בש"פ 7835/09 אגבאריה נ' מ"י (18/10/09), מפי כב' הש' חיות (כתוארה אז)).

במקרה הנדון דידן, אני רואה הצדקה להימנע מהרשעתו של הנאשם או לבטל את הרשעתו.

"הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההיפך, שומה עליו לשכנע את בית

המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיבידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי". (הלכת כתב הנ"ל). "הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; ושנית: סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים...". (שם).

דהיינו, האינטרס הציבורי מחייב כי מי שנמצא אשם בעבירות שיוחסו לו יורשע בהן, והסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשיעו בדין יפה אך למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר עסקין בנאשמים בגירים. כך נקבע כי אי הרשעה כאשר אין לה צידוק ממשי מפרה את הכלל ופוגעת גם בשורת השוויון בפני החוק. (ראו ע"פ 2796/03 **ביבס נ' מדינת ישראל** (5/7/04), מפי כב' הש' ג'ובראן; ראו גם 2669100 **מדינת ישראל נ' פלוני** (17/8/00), מפי כב' הש' פרוקצ'יה).

ועוד בעניין **בזיזנסקי** הנ"ל נקבע מפי כב' הש' קרא, כדלהלן:

"... הלכה היא כי תחולתו של החריג המאפשר לסיים הליך באי-הרשעתו של נאשם שהוכח שביצע עבירה שמורה אך למקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה (ע"פ 2083/93 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014)). לעניין זה נקבע כי "החובה להצביע על קיומו של נזק קונקרטי, מתיישבת עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול אך במקרים מיוחדים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לצורכי שיקומו של הנאשם" (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014))."

נפסק לא אחת כי בעבירות בנשק טמון סיכון לחיי אדם, ומשכך הן מסוג העבירות שבהן האינטרס הציבורי מחייב הרשעה, כדי להרתיע את הציבור מפני התוצאות הקשות העלולות לנבוע מביצוען. (ראו גם רע"פ 1666/05 **סטבסקי נ' מדינת ישראל** (24/3/05), מפי כב' הש' נאור (כתוארה דאז); ע"פ 9714/04 **זאבי נ' מדינת ישראל** (23/1/06), מפי כב' הרכב הש' גרוניס, ארבל וג'ובראן).

21. מן הכלל אל הפרט

במקרה שלפני, לא מצאתי כי נסיבות המקרה הנדון מצדיקות אי הרשעה של הנאשם בדין.

הנאשם לא הוכיח כי ההרשעה תביא לפגיעה חמורה בשיקומו, מעבר לפגיעה של כל נאשם, המורשע בדין לראשונה. תכניתו של הנאשם להתגייס למשטרה לא באה לידי ביטוי בעולם המעשה, וממילא בנסיבות העניין, נוכח סוב העבירה שביצע הנאשם - בין עם הרשעה ובין ללא הרשעה - סביר להניח כי סיכויו להתגייס למשטרה נמוכים עד מאוד.

יתר על כן, שירות המבחן עצמו התרשם כי מסוכנותו של הנאשם הינה **נמוכה עד בינונית**; דהיינו, אין מדובר במי

שנעדר סיכון להישנות של עבירות דומות בעתיד. היותו של הנאשם אדם צעיר ללא הרשעות קודמות, שהשתתף בפרנסת המשפחה, ובמקביל למד לתואר לראשון, נטל אחריות למעשיו, שיתף פעולה עם אנשי המשטרה, והביע חרטה וצער וכן נכונות להמשיך בהליך טיפולי, בו החל במסגרת פיקוח שירות המבחן, אשר התרשם כי הסיכויים לשיקומו טובים, אינו מהווה נסיבות מיוחדות הגוברות על הכלל, שלפיו יש להרשיע אשמים בדין.

לא שוכנעתי כי מדובר במקרה חריג ויוצא דופן המצדיק סטייה מן הכלל של הרשעה בדין. בבחינת השיקולים הנוגעים לאינטרס הציבורי יש ליתן דגש לחומרת העבירה ונסיבותיה ולאפקט הציבורי של ההרשעה, לרבות הצורך בהרתעת היחיד והרבים; החזקה שלא כדין של נשק בכלל ותת מקלע מסוג קרלו ומחסנית בפרט היא עבירה חמורה, חותרת תחת אושיות הסדר הציבורי, ופוטנציאל הסיכון מביצועה רב. הימנעות מהרשעה במקרה הנדון, עלולה להתפרש כהקלת ראש בעבירה שביצע הנאשם, ותפגע באינטרס הציבורי ובצורך לעקור מן השורש את התופעה הנרחבת של החזקת נשק לא חוקי, שהפכה למרבה הצער ל"מכת מדינה" של ממש.

החמרה בענישה נדרשת בכל קשת עבירות הנשק, לרבות עבירות המצויות בצד הנמוך של המדרג (כמו החזקה בלבד), זאת, בשל פוטנציאל הסיכון כי נשק כזה המוחזק שלא כדין ישמש לביצוע עבירות חמורות יותר; ובהקשר זה כי נפסק לא אחת כי הכלל הוא, וכיום ביתר שאת, כי מי שמחזיק ברשותו נשק שלא כדין צפוי למאסר מאחורי סורג ובריח, ורק במקרים חריגים ימנע בית המשפט מהשתת מאסר בפועל. (ע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' סובח** (5/11/19), מפי כב' הש' אלרון).

מכל מקום, האינטרס הציבורי גובר במקרה הנדון על נסיבותיו האישיות של הנאשם והעניין בשיקומו, ואני רואה להותיר את הרשעתו של הנאשם בדין על כנה.

משכך, אין מקום לקבל את בקשת הנאשם לבטל את הרשעתו וממילא להימנע מהרשעה בעניינו.

העונש המתאים לנאשם

22. על אף כל האמור לעיל, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים לחומרה ולקולה, איני רואה למצות את הדין עם הנאשם. לא זו אף זו, בנסיבות העניין, כפי שפורטו לעיל, מקובלים עלי טיעוני המאשימה וההגנה כאחד, כי יש מקום לסטייה לקולה ממתחם העונש ההולם, ואין צורך לחזור על הדברים.

סוף דבר

23. על כן, לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, אני רואה לגזור על הנאשם עונשים כדלהלן:

א. 15 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה בין התאריכים 26/5/20 - 5/7/20.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, שהנאשם לא יישא בו זולת אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות

בנשק ו/או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

ג. קנס בסך 5,000 ₪. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10/8/21 ובכל 10 בחודש שלאחריו.

ד. מבלי לפגוע בנהלי שב"ס מומלץ בזה כי יאפשר לנאשם לעבור הליך טיפולי במסגרת כתלי הכלא.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ז' סיוון תשפ"א, 18 מאי 2021, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.